

Tudi dobra sadna plemena postanejo nerodovitna, če jim podnebje in lega kraja ne ugaja, bodi-si da je kraj premrzl in preoster, ali pa pregorak.

Naj konečno še nekaj omenimo, in to je, da nekatera stareja plemena sadnih dreves začno hirati in slabeji sad rodijo. To imenujejo sadjerejci „starikanje“ dreves. Tako, na priliko, ne nahajamo sedaj toliko mošangerjev, ki so nekdanj zeló priljubljeni bili, zdaj pa so v nekaterih krajih uže celó pomrli.

Reichenau, Mon. f. O. u. W.

## Razglas kranjskim živinorejcem.

C. kr. kmetijska družba kranjska bode zopet 3. dne prihodnjega meseca februarja dopoldne ob 9. uri začeni v Kranji po očitni dražbi prodajala iz državne subvencije nakupljenih kakih 10 juncev (bikov) čistega belanskega (rdečega) plemena.

Živina se postavi na prodaj za polovico tiste cene, za katero jo je družba kmetijska kupila, in se prodá tistemu, kdor največ za-njo dá, proti temu, da jo 1) koj plača in 2) se po pismu zaveže, da jo najmanj dve leti za pleme v deželi obdrži, zato se k tej dražbi pripuščajó samo kranjski živinorejci.

Kdor tedaj tako živino kupi, je dve leti ne sme iz svojih rok dati, če ni poprej podpisanega odbora o tem dovoljenja prosil in ga tudi dobil. Kdor bi se zoper to zavezo pregrešil, mora družbi kmetijski povrniti toliko denarja, za kolikor je on živino ceneje kupil, kakor je kmetijska družba za-njo dala. Tudi mora nemudoma naznaniti podpisanemu odboru, če mu je kupljena živina kakor koli poginila, da družba vé, koliko subvencijske živine je in kje je za pleme v deželi naši izpostavljena.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske kranjske.

## Spomin na zaslužne kranjske sadjerejce.

(Dalje.)

Leta 1860. je prejel svetinjo: Vončina Anton, barvarski mojster v Idriji; častno diplomo pa: Ferdinand marquis Gozzani, grajščak na Volčjem potoku.

Leta 1861. so dobili častno diplomo: dr. Ludevik vitez Gutmansthal-Benvenutti, grajščak v Boštanji, grof Hartig, grajščak na Impolci, Moric vitez Vestenek, grajščak na Mirni.

Leta 1862. so dobili svetinje: Arko Anton iz Ribnice, Lotrič France iz Radoljice, Tomšič Janez iz notranjske Bistrice, Cucek Janez iz Knežaka, Šabec Anton iz Trnovega.

Leta 1863. je dobil svetinjo: Net Andrej iz Koprivice.

Leta 1864. sta dobila svetinjo: Baraga Jakob iz Nadleska pri Ložu in Težak Matija iz Rozalnice pri Metliki.

Leta 1865. je dobil svetinjo: Šiferer Matevž iz Žabnice; častno diplomo sta pa dobila: dr. Ludevik vitez Gutmansthal-Benvenutti, grajščak v Boštanji, in Reš Janez, župnik v Metliki.

Leta 1867. so dobili svetinjo: Pintar Jernej, Pintar Blaže in Okorn Matevž, vsi trije od sv. Tomaža v Selski dolini pri Loki, Rozman Matija iz Dobruške vasi, Korbar France v Virji, Rus Janez iz Lesnega brda; častno diplomirani pa so bili: Pintar Lovro, župnik v Zabreznici, Gašperlin Gaspar, župnik v Bučki, Prijatelj Janez v Hrastju pri Št. Rupertu, Pintar Janez iz Selnad Loko, Bergant Blaž v Šelški dolini pri Loki, Kobler

Jurij iz Zaliloga, Potočnik Martin na Trati in Eberl Jera iz Zaliloga. (Dal. prih.)

## Gospodarske skušnje.

*Kaj početi z zmrznenim krompirjem?*

Letošnjo zimo je v več krajih zmrznil krompir. Kaj početi s takim krompirjem? Kemijske preiskave kažejo, da zmrzneni krompir ne zgubi svoje redivne moči, da tedaj fabrike iz zmrznenega krompirja ravno tako morejo delati špirit ali štirko, ako ne bi po zmrzlini rad gnjil. Ker tedaj rad gnjije, se zato ne dá dalje časa ohraniti. Ali pa zmrzneni krompir ni morebiti za živež škodljiv? Kuhan ne škoduje niti človeku niti živini, o nekuhanem zmrznenem krompirju pa je znano, če se živini poklada, da breja živina po njem rada zvrže. Kaj tedaj početi z zmrznenim krompirjem, če je tacega veliko? Kuhati naj se dá in potem v kadí ali jame vsuje in prav močno vtlači, tako, da prav nič zraka ne ostaja v kupu, po katerem bi se krompir skisal in pokvaril. Tako vtlačeni kuhani krompir trpi za živinsko klajo dolgo, ki se posebno dobro prileže prešičem, pa tudi molznim kravam tekne.

„Kärnt. Volksst.“

## Ozir po svetu.

### O ruskih ženskih gimnazijah.

*Iz Rusije. — η.*

(Dalje.)

Zdaj, ko vemo, kakošne so zunanje lastnosti moške gimnazije, bo razumljivo, ako kratko rečemo, da še večja snaga, čistota in red caruje v ženski gimnaziji, in sicer toliko bolj, kolikor bolj od moškega sploh ženski spol gleda na snago in čistoto. Ko stopiš v sobano ženske gimnazije, se ti zdi, kakor da bi bil prišel v kako dvorano nalašč opravljeno za besedo ali bal. Prav praznično snažno je oblečena celó vsa prisluga gimnazije s „švajcarem“ vred, ki vrede ženske golaše pod kljuko z mantilijami.

Učiteljnice \*) ženske gimnazije nimajo uniforme; one se oblačijo, kakor jim je ljubo, le čista in spodobna mora biti njihova obleka. „Učenjice“ pa imajo uniformo, namreč vse po enem kroju prikrojene oblekice višnjeve barve.

Gledé zvananjih lastnosti so tedaj ženske gimnazije podobne moškim gimnazijam; tudi učeča se mladina je skoraj enakih let, kajti v prvi „klass“ ženske kakor moške gimnazije se sprejemlje samo devet- in desetletna mladina; razloček je le ta, da v moški gimnaziji se včasih trpi kak lenuh tako dolgo, da je uže 22 let star, ko sedi v poslednjem „klassu“; stareji po postavi ne more biti; deklice pa več ko osemnajstletne, kolikor je meni znano, se v gimnaziji ne nahajajo. Vendar iz tega, da se srednje ženske šole zovejo „gimnazije“, se ne sme sklepati, da so one tudi gledé predmetov učenja enake moškim gimnazijam. Moške gimnazije imajo po 8 „klassov“, ženske pa po 7. V moški gimnaziji sta oba stara jezika obligatna in glavna predmeta,

\*) Šolska terminologija je v Rusiji na tanko opredljena. V „universitetu“ je „professor“ in „študent“, v „gimnaziji“ je „učitelj“ in „učenjik“, v ženski gimnaziji „učiteljica“ in „učenjica“. Pred nekimi desetletji, ko so naši slovenski učenjaki naš nečisti jezik čistili, so dobre slovenske besede „učnik, učitelj, učenec“ izpodrinile „prefesarje, lehrerje, šülerje in štedente“; ko smo pa postali *κατὰ σοφὸν* „napredni filologični narod“, hočemo vsi biti „profesorji“ in „dijaci“. — Nu, slava Bogu, tako vsaj nismo „divjaci“! Pis.